

Список використаних джерел:

1. Іерусалимов І.О., Іерусалимов В.І Особливості виявлення кримінальних правопорушень пов'язаних з насильством в сім'ї. *Journal «ScienceRise: Juridical Science»*. 2019. № 4(10). С. 49–55.
2. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М.І. Хавронюка. Київ : Ваїте, 2019. 288 с.
3. Веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 02.11.2020).
4. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами : веб-сайт. URL: <https://ukraine.unfpa.org/> (дата звернення: 02.11.2020).

Мишевська Н.М.

магістр 1 року навчання,

Науковий керівник: Радчук О.П.

кандидат юридичних наук, доцент,

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

МІЖНАРОДНІ УГОДИ У СФЕРІ ОХОРОНИ АВТОРСЬКИХ І СУМІЖНИХ ПРАВ

В наш час охорона авторських і суміжних прав, які є частиною інтелектуальної власності, є пріоритетним напрямком у законодавчій діяльності майже кожної країни. Особа, яка є автором чи власником будь-якого продукту, який є результатом творчої діяльності, має право контролювати його використання, отримувати за це винагороду, а також має право на захист у разі будь-якого порушення. Тому важливу роль у вирішенні цього питання відіграють саме міжнародні угоди, які покликані певним чином уніфікувати правові засади у сфері створення, використання та охорони авторських та суміжних прав, адже внутрішнє законодавство країн може містити різні за змістом норми, що може бути негативним чинником для обміну і поширенню результатів творчої діяльності.

Першою конвенцією, яка спрямована на охорону авторських прав, була Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 року. Потім ця конвенція багато разів переглядалася на міжнародних

конференціях в 1896, 1908, 1914, 1928, 1948, 1967 роках. Остання конференція відбулася у Парижі в 1971 році. Для України діє з 25 жовтня 1995 року у вигляді Паризького акта від 24 липня 1971, який був змінений 2 жовтня 1979 року [1]. Під її «захист» підпадають авторські права на літературні і художні твори, у тому числі кінематографічні, фотографічні, хореографічні та музично-драматичні.

Вказана конвенція закріпила три основні принципи:

1. Принцип національного режиму. Твори, які були створені в одній державі-учасниці, повинні бути в інших державах-учасниках під такою ж охороною, яка надається в цих державах творам своїх громадян.

2. Принцип автоматичної охорони. Охорона за національним режимом надається автоматично, без будь-яких формальностей.

3. Принцип незалежності охорони. Охорона прав надається в державах-учасниках, незалежно від того чи передбачена така охорона в державі походження твору [8, с. 53–54].

Термін охорони авторських прав за Конвенцією триває протягом усього життя автора та 50 років після його смерті. Проте, якщо країна-учасниця за своїм національним законодавством надасть більш тривалий термін, то в цій країні буде застосовуватися такий термін, але за умови, що він буде не тривалішим, ніж в країні першого опублікування [5].

Важливою конвенцією у сфері охорони авторських прав є і Всесвітня (Женевська) конвенція про авторське право, яка була прийнята під егідою ЮНЕСКО в 1952 році [2].

Женевська конвенція, так само як і Бернська, виходить із принципу національного режиму автора. Основна відмінність між цими двома конвенціями полягає в тому, що Бернська направлена на утвердження уніфікованого, однакового правового режиму охорони авторських прав у країнах-учасниках, а Женевська забезпечує захист зазначених прав іноземців відповідно до внутрішнього законодавства країн-учасниць.

У Всесвітній конвенції визначено мету її підписання, а саме створити належні умови для забезпечення ефективної охорони прав автора та інших володільців авторських прав. Тому вона закріплює перелік майнових і немайнових прав автора.

Щодо визначення строку охорони авторських прав, то Конвенція містить наступне положення: твори, які підпадають під дію Конвенції, мають охоронятися в даній державі протягом такого ж строку, що і твори авторів цієї держави. Проте із цього положення є два винятки:

– строк охорони авторських прав не повинен бути менше одного з чотирьох варіантів визначення мінімальних строків охорони, встановлених Конвенцією для певних випадків;

– у жодної країни-учасника немає обов'язку охороняти твори іноземних авторів, на які поширюється дія Конвенції, протягом більш тривалого періоду, ніж строк, передбачений законодавством країни походження твору.

Варто звернути увагу на норми Всесвітньої конвенції, які обумовлюють процедуру спрощення формальностей, необхідних для захисту авторського права. Формальні вимоги щодо всіх охоронюваних Конвенцією творів вважаються виконаними при додержанні наступних двох умов:

1) якщо цей твір вперше було випущено у світ за межами території країни, де вимагається охорона, і якщо автор не є громадянином цієї країни;

2) якщо, починаючи з першого випуску у світ твору, всі його примірники, видані з дозволу автора або будь-якого іншого власника його прав, матимуть знак © із вказівкою імені власника авторського права та року першого випуску твору в світ.

Якщо зазначені умови не додержані, то країна, де необхідна охорона прав, може вимагати додержання всіх формальностей і умов, необхідних для набуття та реалізації авторського права в конкретній країні, у т.ч. в процесуальному характері при розгляді справ у суді про захист авторських прав [7, с. 154–155].

Крім конвенцій, змістом яких є захист авторських прав, прийняті і міжнародно-правові акти, які спрямовані на охорону суміжних прав.

Першим актом, який був прийнятий у цій сфері, була Міжнародна конвенція з охорони інтересів артистів-виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (Римська конвенція) у 1961 році [4].

Захист суміжних прав за цією конвенцією заснований на принципі національного режиму. Так, виконання охороняється за національним режимом країни-учасниці, якщо воно мало місце в іншій країні, що домовляється. Охорона фонограми надається за національним режимом країни-учасниці за умови, якщо виробник фонограм є громадянином іншої країни, що домовляється; перший запис звуку зроблено в іншій країні, що домовляється; фонограма вперше опублікована в країні, що домовляється. Кожна країна, що домовляється, надає організації мовлення національний режим за умови, якщо штаб-квартира організації мовлення знаходиться в іншій країні-учасниці або якщо передачу в ефір

здійснено за допомогою передавача, що знаходиться в іншій країні-учасниці Римської конвенції [8, с. 54].

Конвенція не має зворотної сили. Мінімальний строк охорони суміжних прав складає 20 років (країни мають право встановлювати більш тривалі строки). Всі випущені або призначені для продажу примірники фонограм повинні мати міжнародний знак охорони суміжних прав [6].

Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм 1971 року оновила і доповнила Римську конвенцію шляхом надання виробникам фонограм особливого режиму, охорони в рамках антимонопольного законодавства та кримінально-правового захисту. Конвенція не має зворотної сили, і тому не поширює свою дію на фонограми, які були випущені на території країни до її вступу в силу. Країни-учасниці Женевської конвенції відмовилися від надання іноземцям національного режиму. Орієнтир вибору права, що буде застосовуватися – національне законодавство держави громадянства виробника фонограм. Всі правові форми охорони віднесені до компетенції країн-учасників [9].

Підсумовуючи, можна зазначити, що вся міжнародна система прагне до створення уніфікованих та універсальних підходів до забезпечення охорони авторських та суміжних прав. Проте, зважаючи на швидкий науково-технічний розвиток, який породжує нові методи для порушення норм міжнародного права у зазначеній сфері, а відтак, необхідними є вдосконалення та подальший розвиток міжнародних нормативно-правових актів, які покликані здійснювати охорону авторських та суміжних прав.

Список використаних джерел:

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 1971 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text
2. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052#Text
3. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, фонограм і організацій мовлення від 1961 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_763#Text
4. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм від 29 жовтня 1971 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_124#Text

5. Шибаєва Л.Л. Деякі особливості міжнародно-правової охорони права інтелектуальної власності. *Форум права*. 2016. № 3. С. 277–282.

6. Пильгун Н.В., Черкавська Н.Р. Особливості правового захисту міжнародних авторських прав. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Право». 2018. № 1(17). С. 1–14.

7. Міжнародне приватне право : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / В.А. Бігун, Є.М. Білоусов, І.М. Жуков ; за ред. проф. В.П. Жушмана та доц. І.А. Шуміло. Харків : Право, 2015. 320 с.

8. Цибульов П.М. Основи інтелектуальної власності / Навчальний посібник. Київ : «Інститут інтелектуальної власності і права», 2003. 172 с.

9. Лекція 10. Міжнародна охорона авторських та суміжних прав. URL: http://studme.com.ua/mezhunarnodnaya_ohrana_avtorskih_prav.html

Неверова С.А.

магістр 1 року навчання;

Єфремова К.В.

*кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого*

РОЛЬ «ЖИВИХ ПОДАРУНКІВ» В ДИПЛОМАТІЇ КИТАЮ

Ще здавна дипломатія була обов'язковим інструментом у розвитку міждержавних відносин задля співробітництва та вирішення конфліктів. Публічна дипломатія, як складова дипломатії, відіграє важливу роль у створенні позитивного іміджу, отриманні підтримки та схваленні з боку громадськості на міжнародній арені будь-якої держави. Для поширення своїх добрих намірів та укріплення зв'язків деякі країни роблять подарунок іншій державі у вигляді характерної для держави-дарувальника тварини.

Така практика отримала назву «animal diplomacy» та має декілька характерних вимог: візуальна ідентичність та місце походження тварини. Те, як виглядає тварина та які має властивості асоціюється із самою державою, її поглядами і намірами. Місце походження вказує саме на певну країну та її унікальність. Зазвичай дарують тварин, які найбільше асоціюються із країною: Індія-слони; Австралія-качконоси, коали.